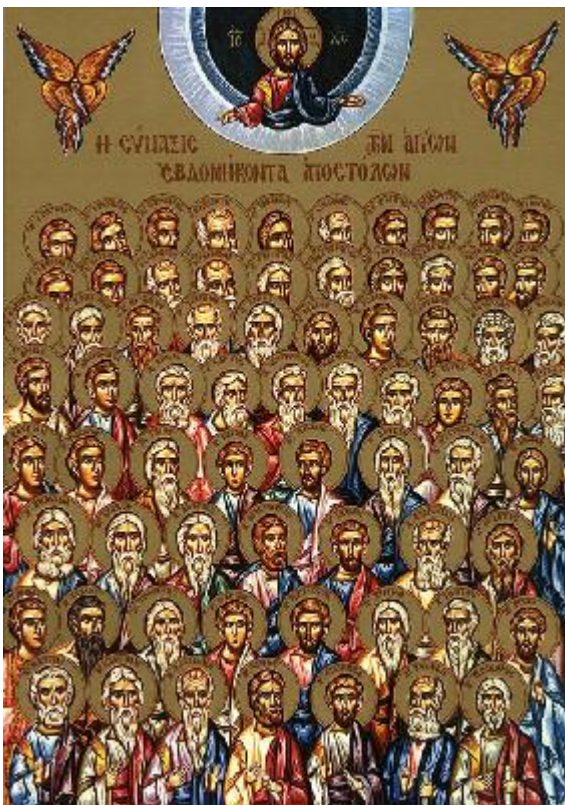

06.09.2013 г. / 20:52:20

Вяра

20.09 по еретическия, †07 септември по православния календар - Предпразненство на Рождество Богородично. Свв. апостоли Евод и Онисифор от Седемдесетте апостоли. Св. мъченик Евпсихий. Св. мъченик Созонт. Св. Иоан, архиепископ Новгородски

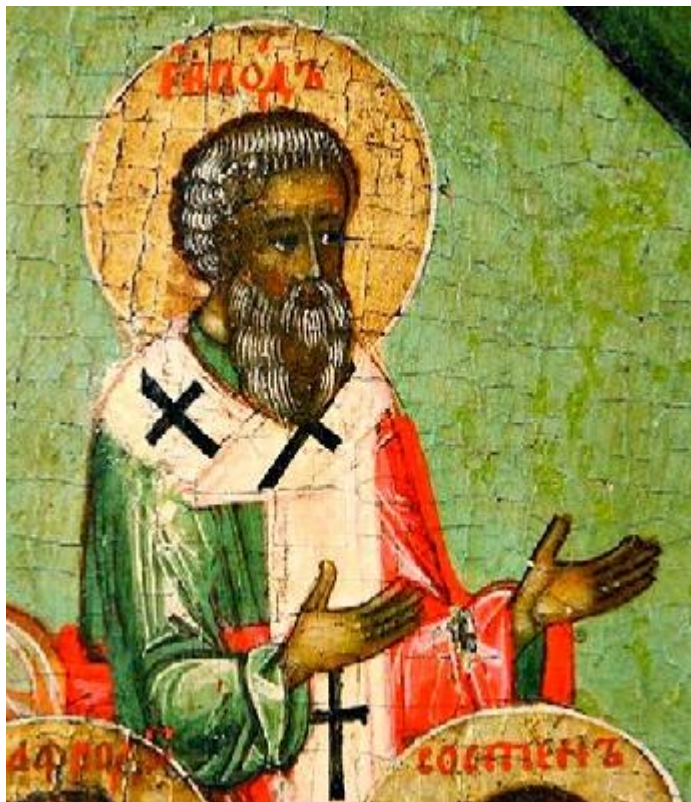

В памет на светите апостоли Евод (66 г.) и Онисифор (след 67 г.)

Свети Евод, един от седемдесетте апостоли, бил първият, след свети апостол Петър, епископ на Антиохия Велика (Антиохия Сирийска, бел.ред.). Той бил също така и велик проповедник на словото Божие. За него споменава свети Игнатий Богоносец в посланието си до антиохийците, в което пише:

"Споменавайте блажения ваш отец Евод, който ви

беше поставен от апостолите за пръв пастир; бъдете истински негови синове, а не прелюбодейци, за да не се срамува отецът от вас."

Свети Евод написал за Пресветата Дева, че тя родила Спасителя на света, когато била на петнадесет години от рождението си.

"На три години - пише той - тя била въведена в Господния храм, където и пребивавала единадесет години; а когато тя станала на дванадесет години, била предадена от свещениците на Йосиф, за я да пази. У него тя прекарала четири месеца, преди да получи от ангела радостното благовестие и в края на петнадесетата си година родила Светлината на света - Христа."

Освен това, свети Евод оставил и много други полезни

съчинения, но всички те се загубили в многобедствените времена, когато Църквата Божия била подхвърляна на гонения и поради това не са дошли до наши дни. Сега е известна само една негова книга, под названието "Светило", за която, впрочем, съществува указание само у древния историк Никифор.

За самия свети Евод има известие в римските мартирологии, където се казва, че той е пролял кръвта си за Христа и е приел мъченическа смърт.

Някои твърдят, че светият е пострадал в Антиохия по времето на Веспасиан*. **По това време, разказват те, в един град било предизвикано от някакъв иудейин на име Антиох голямо вълнение.** Като изменил на своята вяра, той започнал да принася жертви на идолите, а много други иудеи били убити, защото отказали да се поклонят на идолите. Тогава твърде много иудеи приели християнската вяра и имали за свой епископ блажения Евод, който, като техен началник и пастир, бил умъртвен скоро след това.*

* Веспасиан - римски император, управлявал от 70 до 79 г., бел.ред.

** Блажената кончина на свети Евод се отнася към 66 г., по времето на гонението при римския император Нерон, бел.ред.

Свети Онисифор
също принадлежал към
лика на седемдесетте
апостоли. За него говори
апостол Павел в
посланието си до
Тимотей:

*"Господ да даде милост на дома на Онисифора,
защото много пъти ме успокои и се не посрами от
веригите ми, но, като дойде в Рим, с голямо старание
ме потърси и намери. Нека Господ му даде да намери
милост у Него в оня ден; а колко ми послужи той в
Ефес, ти по-добре знаеш" (2Тим. 1:16).*

Свети Онисифор бил епископ в Колофон * и в Кириея ** и
пострадал за вярата, като приел мъченическа смърт. За
неговото мъченичество свидетелстват мъченическите актове, в
които се съобщава, че след много мъчения свети Онисифор
бил разкъсан от диви коне и така, заедно с Евод, той се
преселил в небесните селения, в сонма на Божиите
изповедници.

* Колофон - древен град в Лидия, в северозападната
част на Мала Азия. Открити са развалините на този
град.

** Кириея - главен град на областта със същото

наименование, намира се в Либия, на северния бряг на Африка, на запад от Египет. Той бил най-великолепният и богат град в Северна Африка.

Страдание на свети мъченик Созонт (ок. 304)

Максимиан *, управителят на Киликия, който според царската повеля поощрявал нечестивото идолопоклонническо многобожие, дошъл веднъж в град Помпеопол и устроил празник в чест на тамошния златен идол, като му принесъл много жертви.

Там в това време се намирал и един юноша, родом от Ликаония **, на име Созонт, който по вяра бил християнин, добър по нрав и изпълнен с благи дела, защото денем и нощем се поучавал в Господния закон. Той пасял стада от безсловесни овци, но в същото време и словесните Христови овци наставял с добри поучения. Където и да пасял той овците си, навсякъде се събирали при него и други пастири - юноши и

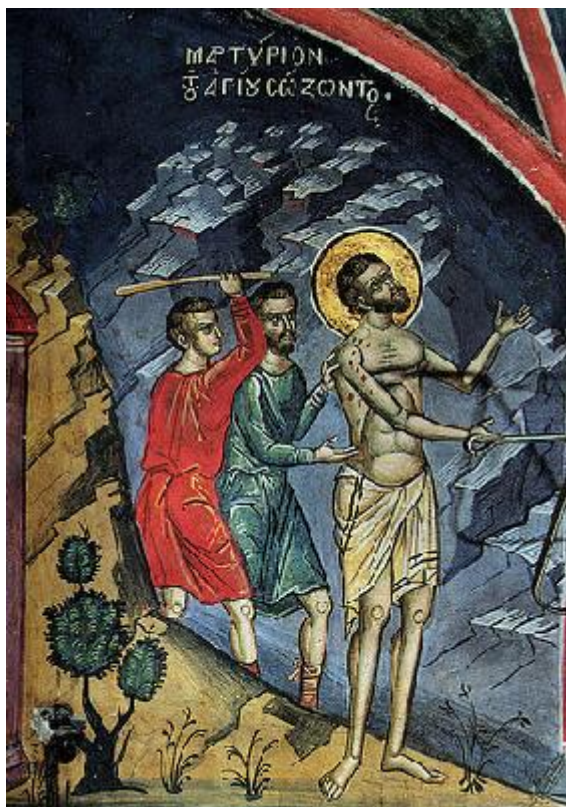
мъже, а той ги учел да познават истинския Бог и мнозина довел до светото кръщение, понеже върху него почивала благодатта на Светия Дух.

Веднъж, докато пасял овцете си около един извор, близо до който растял огромен дъб, Созонт заспал сладък сън и видял божествено видение. По време на това видение той бил призован към мъченически подвиг и му било възвестено, че това място ще принесе полза на мнозина, защото ще се освети свише от слизащата върху него благодат и че мнозина ще намерят тук спасение и ще прославят Светата Троица. След като се събудил от съня, този добър пастир раздал овцете си на другите и като оставил на това място своя лък и три стрели, за свой спомен, се отправил в град Помпеопол. Там видял нечестието преумножено, а светата вяра - потъпкана, и заскърбял в сърцето си за това. Созонт влязъл в капището, където стоял идолът, отчупил ръката му и след като я раздробил на части, я раздал на бедните. Тази постъпка причинила голям смут в града и мнозина били подложени на разпити и мъчения. Но свети Созонт, като не желаел някой друг да пострада вместо него, сам отишъл при управителя Максимиан и му обявил, че той е извършителят на това деяние. "Аз взех ръката на вашия бог - казал той, - раздробих я и раздадох златото на нуждаещите се". А когато го попитали как се е осмелил да постъпи така и да нанесе такова безчестие на техния бог, счупвайки ръката му, той отговорил:

- Аз направих това, за да се види безсилието на вашия бог. Защото, когато аз му отнемах ръката, той не ми оказа никаква съпротива - нищо не каза, не показа, че го боли, не издаде никакъв стон. Та и можеше ли той, бидейки в действителност ням и безумен, да се съпротивлява? Ако той беше истинският жив Бог, тогава той щеше да ми се противопостави и не би ми позволил да му причиня зло. А аз, като знаей, че това е идол, а не - Бог, раздробих ръката му. И дори целия бих желал да го

раздробя, за да не се покланяте на творението на човешките ръце, което въпреки че има и очи, и уши, и уста, и ръце, и нозе, но - не вижда, не чува, не говори, не усеща, не ходи и дори и на себе си в нищо не може да помогне, когато го разрушават или го раздробяват на части.

Щом чул това, управителят заповядал безмилостно да измъчват свети Созонт. Отначало го повесили на едно дърво и започнали да стържат ребрата му с железни куки, след това обули нозете му в железни обуца с остри гвоздеи отвътре и го развеждали из града. А светият, вървейки, славел Бога.

После отново го повесили на дървото и го били жестоко с железни тояги, така че не само плътта, но и костите му се раздробили. В тези мъчения светият предал духа си на Бога*. **Мъчителите, като видели, че той вече е мъртъв, свалили тялото му от дървото и по заповед на управителя запалили голям огън, за да го изгорят, тъй като се опасявали, че то ще се превърне в предмет на почитание от страна на**

вярващите. Но когато хвърлили в огъня многострадалното тяло, внезапно блеснала мълния, чул се гръм и се изсипал силен дъжд, примесен с град, който веднага изгасил огъня. Присъстващите там хора се разбягали от страх, а тялото на светеца останало цяло и невредимо.

С настъпването на нощта, вярващите поискали да приберат светите му мощи, но не могли, поради

непрогледната тъмнина. Те силно скърбели заради това, но ето - към полунощ небесна светлина осияла мощите и вярващите, като ги взели, ги погребали с чест. Гробът на мъченика станал извор и на много чудеса; и не само от гроба, но и от извора, който течал под дъба, където някога светият по време на сън получил видение, се подавали от Христовата благодат и по молитвите на светия мъченик различни изцеления на болните. Затова по-късно там била построена църква на неговото име, за да се прославя в нея истинския Бог - Единия в Троица. Слава на Господа во веки! Амин.

* В някои древни месецослови (на император Василий и в други) вместо "Максимиан" стои - "Максим". Предполага се, че това бил Максим Нумерий, който бил управител на Киликия в 304 г.

** В месецослова на император Василий като родно място на свети мъченик Созонт е посочена Ликия, а в Пролога, както и в Чети-Минеите - Ликаония. Според мъченическите актове това е Киликия, където се намирал крайбрежния град Помпеопол, или - Соли

* Според гръцкия синаксар на Никодим Светогорец като време на страданията и смъртта на свети мъченик Созонт се посочва 288 г. Според други известия това станало около 304 г.

Тропарь мученику Созонту Помпеольскому

глас 4

Мученик Твой, Господи, Созонт/ во страдании своём венёц
прият нетлennyй от Тебё, Бóга нашего:/ имёяй бо крёпость

Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощныя дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

Кондак мученику Созонту Помпеольскому

глас 2

Истиннаго и богомудраго мученика,/ страдальца благочестия искуснаго,/ сошедшеся днесъ, велегласно восхвалим,/ Созонта, таинника благодати,/ исцелений дателя богатейшаго:// молит бо Христа Бога о всех нас.

(Събрали се днес, високо да възхвалим Созонт, истинския и богомъдър мъченик, искусния страдалец на благочестието, таинника на благодатта, подател на богати изцеления: той моли Христа за всички нас.)

В памет на свети мъченик Евпсихий (II в.)

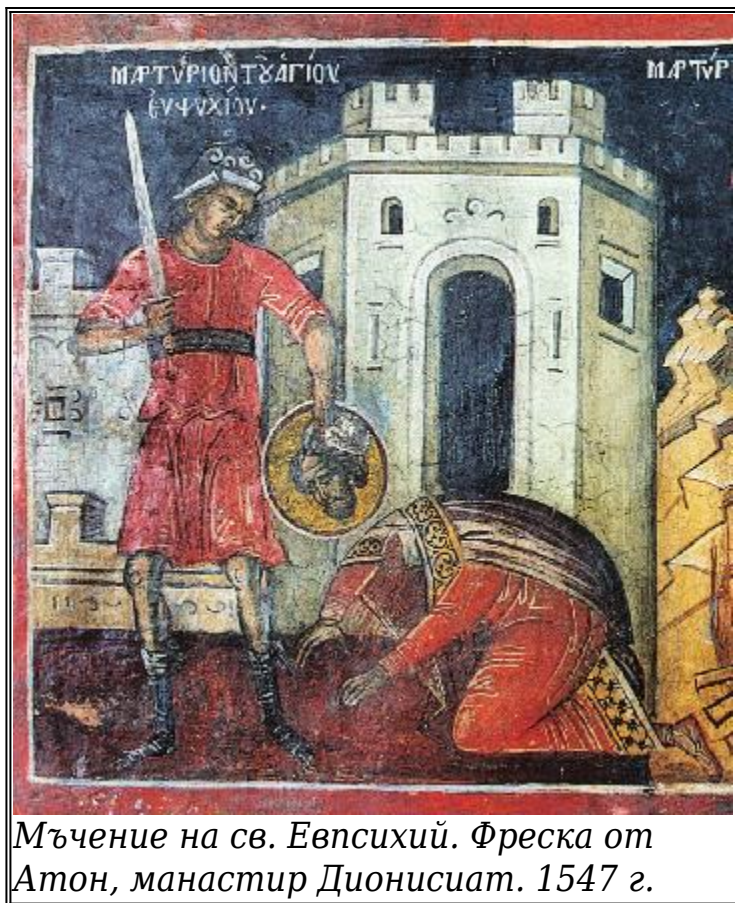

Св.
мъченик Евпсихий.
Фреска от манастира
Високи Дечани. Сърбия.
Косово. XIV в.

Свети Евпсихий се родил и получил възпитанието си в Кесария Кападокийска. По времето на царуването на император Адриан срещу него бил направен донос, че не почита езическите богове, а почита Христа. Вследствие на това светият бил заловен от управителя на Кападокия и подложен на изтезания: тялото му било стъргано с железни куки, докато не се показали ребрата му. След мъченията хвърлили свети Евпсихий, едва жив, в тъмницата. Той се обърнал с усърдна молитва към Господа и докато още се молел, се явил ангел, който с докосването си изцелил раните му.

Скоро след това свети Евпсихий бил пуснат от тъмницата на свобода. А неговото освобождаване станало според Божието произволение - за да не попадне богатството, което светият притежавал, в ръцете на нечестиви човеци, а да бъде раздадено на бедните. И действително свети Евпсихий раздал всичкото си богатство, събрано още от неговите прадеди, на нищите и бедните; при което - **известна част дал и на своите врагове, които го били оклеветили и по този начин, като - свои благодетели, почел с дарове виновниците за своите страдания.**

По-късно, когато Кесария била управлявана от княз Саприкий, свети Евпсихий отново бил заловен.

Мъчение на св. Евсихий. Фреска от Атон, манастир Дионисиат. 1547 г.

Повесили го на дърво и дълго време го стъргали с железни остриета, след което той приел мъченическа смърт, като бил посечен с меч. Разказват, че от раните на тялото му вместо кръв изтекло мляко и вода.

Тропарь мученику Евсихию Кесарийскому

глас 4

Мученик Твой, Господи, Евсѣхѣе, / во страданіи своемъ венѣцъ
приятъ нетлѣнный отъ Тебѣ, Бога нашего: / имѣяй бо крѣпость
Твою, / мучителей низложи, / сокруши и демоновъ немощныя
дерзости. / Того молитвами // спаси души наша.

Кондак мученику Евсихию Кесарийскому

глас 2

Звездá свѣтлая явилъся еси́,/ непрелѣстная мiрови,/ Сoлнца
Христá возвещáющи,/ заря́ми твоими́ страсотѣрпче Евпси́хие,/
и прѣлестъ погасилъ еси́ всю:/ нам же пода́еши свѣт, // моля́ся
непрестáнно о всех нас.

Величание мученику Евпсихию Кесарийскому

Велича́ем тя, страсотѣрпче свята́й Евпси́хие, и чтим
честна́я страда́ния тво́я, я́же за Христá претерпѣл еси́.

Житие на светия наш отец Иоан, архиепископ Новгородски (1186)

Новият руски чудотворец - свети Иоан - се родил във великия Новгород. Неговите родители - Николай и Христина - били благочестиви хора. Затова както той, така и брат му Гавриил, били възпитани в страх Божий. От ранно детство свети Иоан посветил себе си на Бога и водел добродетелен живот. А когато достигнал пълнолетие, бил ръкоположен за презвитер в църквата на великомъченик Власий. Новопосветеният иерей започнал с още по-голямо усърдие да служи на Господа, като неотклонно и строго пазел всички Божии заповеди. Междувременно родителите на свети Иоан умрели. И преди той обичал безмълвния тих живот, дори желаел да приеме монашеско пострижение; а сега, след като се посъветвал с брат си Гавриил, свети Иоан решил да построи нов манастир със средствата, оставени от родителите му. Най-напред те

построили дървена църква на името на Пречистата Божия Майка, в памет на преславното Благовещение и издигнали манастира. А след това намислили да построят и каменна църква. Братята започнали с нетърпение да привеждат в изпълнение своето благо намерение: заловили се с горещо усърдие да строят каменната църква и вече я били изградили до половината. Но били принудени да спрат, понеже средствата им вече се били изчерпали. Блаженият Иоан и брат му Гавриил силно се опечалили от това и много скърбели. И ето - като се намирали в такова затруднително положение, но в същото време имали и твърда вяра и голяма любов към Пречистата Богородица, те се обърнали с молитва към бързата Помощница и Утешителка на всички, които се намират в скърби:

- Владичице наша! - молели се братята. - Ти знаеш нашата вяра и любов към твоя Син и нашия Бог; Ти виждаш нашето усърдие, с което ние се обръщаме към Тебе, Госпожо наша. Молим те, помогни ни да построим този храм! Цялата си надежда възлагаме на Тебе, Майко Божия; не оставяй нас, Твоите раби, Владичице, и не ни посрамвай! Ние започнахме да строим този храм, но да го завършим без Твоята помощ, не можем.

Така се молели те на света Богородица и изливали пред нея своята скръб. Горещата им молба била чута. Небесната Царица им се явила насън във видение и казала:

- Защо вие, възлюбени от Мен Божии раби, падате в такава печал и се предавате на такава скръб за това, че издигането на храма се е забавило? Аз няма да отмина вашата молитва, защото виждам вярата и любовта ви. В скоро време ще имате средства, които не само че ще бъдат достатъчни за довършването на храма, но дори и ще останат в излишък. Само не изоставяйте благото дело и не охладнявайте във вярата!

Това видение, с което и двамата братя се удостоили, им дало сила и бодрост. Те се събудили от съня, изпълнени с голяма радост. След утренията братята си разказали един на друг за това, което видели насън и тяхната надежда още повече укрепнала. По Божий промисъл, в същия ден, в ранното утро те излезли от манастира и изведнъж видели пред манастирските врати красив кон, върху който била наложена позлатена юзда; със същия метал било обковано и седлото. Конят стоял тихо и неподвижно, а човек, на когото той би могъл да принадлежи, не се виждал никъде. Братята много се удивлявали на хубостта и на богатата украса на коня. Те дълго чакали да се появи отнякъде неговият стопанин. Но никой не идвал, а конят все така си стоял неподвижно на същото място. Тогава те се приближили до него и видели, че от двете страни на седлото висят две пълни догоре торби. Като разбрали, че това им е изпратено свише, свалили торбите от коня, който внезапно станал невидим. Братята развързали торбите и в едната намерили злато, а в другата - сребро. Те се изпълнили с удивление от грижата на Божията Майка и Пресветата Владичица за тях и започнали да възнасят горещи благодарствени молитви. Скоро, с Божията помощ, те завършили църквата и благолепно я украсили. След това купили много села за издръжката на манастира и въпреки това им останали още немалко пари, които предали на игумена и на братството. Самите те приели в този манастир монашеско пострижение, при което Йоан приел името Илия, а Гавриил - Григорий. Двамата братя водели богоугоден живот в пост и молитви, изпълнен с различни монашески трудове и подвизи.

Когато починал светият Новгородски архиепископ Аркадий, блаженият Илия бил повикан от манастира и против неговата воля бил възведен на архиепископския престол. Считайки себе си недостоеен за такъв сан, Илия отказвал да го приеме, но ръководени от Самия Бог, князът и светските и духовните

началници, както - и всички жители на Новгород, единодушно избрали Илия за свой архипастир; защото той бил угоден на Бога и на човеците. Всички с усърдни молби и просби убеждавали смирения монах да встъпи на архиепископския престол, всички желяели това. Накрая, против собственото си желание, той се подчинил на волята на гражданите и бил ръкоположен за архиепископ на Новгород от светейшия Иоан, митрополит на Киев и на цяла Русия. Новият архиепископ вярно се грижел за стадото на Христовите овци, живеейки сам в святост и праведност. Във времето на неговото архиепископство Суздальският княз Роман, заедно с много други князе в руската земя - на брой седемдесет и двама, въстанали срещу Новгород и замислили да го разорят, а единокръвните и единовърните си братя - да пленят и да предадат на смърт. Те дошли с голяма войска до града и се разположили около него. В продължение на три дена стремително го нападали. Жителите на града, като виждали огромния брой на обсадилите ги, паднали духом. Силите им се изтощавали, те силно скърбели и се смущавали, без да очакват помощ отникъде; надявали се единствено на Божията милост и на молитвите на своя свят архиерей. А той, като истински добър пастир, като видял приближаващите се вълци, които се готвели да разграбят неговото стадо, застанал на стража, вирайки се с незаспиващи очи към Бога и със своите свети молитви, като със стена, защитавал града. Когато на третия ден през нощта той стоял по обичая си на молитва пред иконата на Господа Исуса Христа и със сълзи се молел на Владиката за избавлението на града, чул глас, който му казал:

- Иди в църквата на Господа Исуса Христа, която е на Илинската улица, вземи иконата на Пречистата Богородица и я постави на градските стени, срещу враговете! И тогава веднага ще видиш спасението на града!

Като чул тия думи, преподобният се изпълнил с неизказана

радост и прекарал без сън цялата нощ. А на утрото събрал всички и им разказал за случилото се. Като чули разказа му, хората започнали да прославят Бога и Пречистата Му Майка и като да били получили вече помощ, се ободрили духом. Архиепископът изпратил своя протодякон заедно с клира и им заповядал да донесат при него честната икона на Божията Майка. А сам той, заедно със свещения събор, започнал да извършва молебно пение във великата църква на името на София - Божията Премъдрост. Пратениците пристигнали до църквата на Спасителя, където се намирала чудотворната икона на Пресвета Богородица и най-напред, по обичая, се поклонили. После те поискали да вземат иконата, но не успели дори да я помръднат от мястото. Колкото и пъти да се опитвали да повдигнат иконата, все не им се удавало. Тогава те се върнали при архиепископа и му разказали за това чудесно явление. Архиепископът се отправил заедно с всички към църквата на Спасителя. Като дошъл тук, той паднал на колене пред иконата на Владичицата и започнал да се моли:

- О, премилостива Госпожо! Дево Богородице, упование, надеждо и застъпнице на нашия град! Ти, която си стена, покров и прибежище на всички християни, поради което и ние грешните се надяваме на Тебе! Помоли се, Госпожо наша, на Твоя Син и наш Бог за нашия град; не ни предавай заради греховете ни в ръцете на враговете, но чуй плача и въздишките на Твоите люде! Пощади ни, както някога Твоят Син пощади ниневитяните заради тяхното покаяние; яви и на нас своята милост, Владичице!

След като завършил молитвата си, светителят започнал да служи молебен; и когато клириците запяли кондака "Непосрамваща застъпнице на християните", внезапно честната икона на Пречистата Богородица сама се повдигнала от мястото си. Целият народ, виждайки това поразително чудо, в един глас възкликнал: "Господи помилуй!" А светейшият

архиепископ взел в ръцете си честната икона и благоговейно я целунал. След това, заедно с целия народ, пеейки молебни песнопения, се отправил към градските стени, поставил иконата върху тях и я обърнал срещу враговете. През това време неприятелите все по-яростно нападали града, засипвайки го с облак от стрели. И ето - Пресвета Богородица отвърнала лика си от неприятелите и обърнала зора си към града, което било явен знак на великото милосърдие на Владичицата към обсадените люде. Архиепископът погледнал светата икона и видял сълзи в очите на Божията Майка. Той прострял фелона си и започнал да събира в него капещите от иконата сълзи, като възклищавал:

- О, преславно чудо - от сухото дърво изтичат сълзи! С това Ти, Царице, ни даваш знамение, че със сълзи се молиш на Твоя Син и нашия Бог за избавлението на града!

И целият народ, като виждал Пресветата Богородица да пролива сълзи, издигнал глас към Бога с ридание и сърдечно умиление. Ненадейно неприятелите били нападнати от страх, тъмнина ги покрила и Божият гняв ги изпълнил със смут, и те започнали да се избиват помежду си. Като забелязали настъпилото безредие и паника сред враговете, новгородските жители отворили градските врати и с оръжие в ръцете си се устремили срещу противниците. Едни от тях те посекли с мечовете си, а други взели живи в плен и така с помощта на пресвета Богородица победили вражеските пълчища. От това време Божият светител Илия установил да се извършва във великия Новгород тържественият празник в чест на предивното Знамение на Пресвета Богородица и нарекъл този ден "ден на избавление и ден на наказание". Защото, по молитвите на Пресвета Богородица, Бог изпратил избавление на жителите на града и наказание на тях, които дръзко въстанали срещу своите единоплеменни и единовърни братя и започнали междуособна война с тях. От това време великият

Новгород, управляван от своя добър пастир, заживял в мир и в пълно спокойствие. За няколко години, откакто заемал архиепископския престол, блаженият Илия, ревностно грижейки се за прославянето на свящото Божие име, построил прекрасни църкви. Той издигнал седем храма.

Първата църква, която той построил още преди пострижението си в монашество, била в чест на Благовещението на Пресвета Богородица. Втората - в памет на Господнето Богоявление - била построена вече по времето на неговото светителстване. Третата била посветена на свети пророк Илия; четвъртата - на преподобния Теодор, игумен на Студийския манастир; петата - на тримата свети отроци Анания, Азария и Мисаил и на свети пророк Даниил; шестата - на светия праведен Лазар; а седмата била посветена на свети Николай Чудотворец.

Освен че издигнал толкова църкви, преподобният се прославил и със своя благочестив живот. Той бил много милостив към всички, отличавал се с необикновената си кротост и нелицемерна любов. Той светел като слънце в Църквата Христова, разливайки светлина чрез своите добри дела, която разпръсвала мрака на злодеянията и съкрушавала главата на княза на тъмнината - дявола, всякога враждуващ и завивдащ на спасението на човеците. Свети Илия имал също така и такава власт над нечистите духове, че само с думата си можел да ги свързва. За това свидетелства и следният разказ:

Веднъж светителят в полунощ според обичая си стоял в килията си на молитва. Един бяс, който желаел да изплаши светеца, влязъл в умивалника, който се намирал в килията му, и като раздвижил водата, започнал силно да шуми. Светителят, като разбрал, че това е дело на дявола, се приближил до съда и го осенил с кръстния знак. И така свързал чрез своето запрещение беса в умивалника, че онзи

дълго време се мъчил там, като не бил в състояние да излезе. Накрая, като не можел да понесе повече мъките, тъй като силата на кръстното знамение го изгаряла, бесът започнал да вика с човешки глас:

- О, горко ми! Силата на кръста ме опалва и аз не мога повече да търпя това страдание. Пусни ме по-скоро, свети угодниче Божий!

А Илия го попитал:

- Кой си ти и как влезе тук?

Демонът отвърнал:

- Аз съм лукав бяс и дойдох да те смутя, защото мислех, че ти, бидейки човек, ще се уплашиш и ще престанеш да се молиш. Но ти ме затвори в тоя съд и сега аз силно се измъчвам. Горко ми, че се измамих и влязох тук! Пусни ме, рабе Божий! Отсега нататък аз никога няма да дойда тук.

Така бесът викал дълго време.

Накрая светителят казал:

- Заради твоята безсрамна дързост, ти заповядвам да ме отнесеш тая нощ в Иерусалим - в храма, където се намира Господният гроб! А от Иерусалим трябва да ме пренесеш в същата тази нощ обратно в моята килия и тогава ще те пусна.

Бесът по всякакъв начин обещавал да изпълни волята на светията, ако само блаженият го пуснел на свобода от съда. Светителят го пуснал, изричайки думите:

- Превърни се в оседлан кон и застани пред килията ми!

Подобно на тъмна сянка излязъл бесът от съда и се превърнал, според заповедта на светителя, в кон. Блаженият Илия излязъл от килията, възседнал беса и в същата нощ се

озовал в светия град Иерусалим близо до храма на светото Възкресение, където се намирал Гробът Господен. Тук Божият угодник запретил на беса да се отдалечава от това място и бесът стоял като прикован, без да има сили да се помръдне от мястото си дотогава, докато свети Илия не извършил поклонението си на Господния Гроб и на честното дърво на светия Кръст. Като стигнал до храма, светителят преклонил колене пред дверите и започнал да се моли. Изведнъж заключените врати сами се отворили, а свещите и лампадите до Господния Гроб се запалили. Архиепископът, възнасяйки благодарствени молитви към Бога и проливайки сълзи, се поклонил на Господния Гроб и благоговейно го целунал. Той се поклонил също и на животворящото Дърво и на всички свети икони и места. След като изпълнил своето желание, той излязъл от храма и отново църковните двери се затворили от само себе си. А бесът, във вид на оседлан кон, все така си стоял на това място, където му било заповядано. Иоан го възседнал и в същата нощ се прибрал във великия Новгород и се озовал в своята килия. Като си отивал от светителя, бесът го умолявал да не казва на никого как той му е служел, как е бил свързан с думата му и как му се е подчинявал подобно на пленник.

- А ако ти разкажеш на когото и да било - прибавил нечистият дух - как си ме яздил, то аз няма да престана да плета козни срещу тебе и ще ти изпратя силно изкушение.

Така заплашвал бесът, а светителят се осенил с кръстния знак и бесът веднага изчезнал като дим.

Друг път свети Иоан водел духовна беседа с честни мъже - игумени, свещеници и благочестиви граждани. Той разказвал за живота на светиите, говорил много за душеполезните подвизи и, между другото, разказал и за това, което му се случило, а именно - за пътуването си до Иерусалим. Но в

разказа си той не споменавал за себе си, а говорел като че за някого друг.

- Аз - казал той - познавам такъв човек, който за една нощ от Новгород стигна до Иерусалим. А след като се поклони на Господния Гроб и на животворящото дърво на Господния Кръст, той отново, в същата тази нощ, се върна във великия Новгород. По време на пътуването си той язди върху бяс, когото беше свързал със своето запрещение и го беше направил като свой пленник.

Слушателите се изпълнили с удивление от този разказ на светителя, а дяволът скърцал със зъби срещу светеца и се заканвал:

- Тъй като ти откри тайната, то аз ще изпратя срещу тебе такова изкушение, та да бъдеш осъден от всички твои съграждани като блудник.

И от това време бесът, по Божие допущение, действително започнал да строи коварни козни срещу светителя, като се стремял да го лиши от доброто му име. Той показвал в неговата килия на хората, които на големи множества идвали при Иоан за благословение, различни видения: ту женска обувка, ту огърлица, ту каквито и да било женски дрехи. Идващите при архиепископа хора, като виждали това, се съблазнявали и започнали да мислят за светия - дали той не държи блудница в килията си. Те силно се смущавали от това и си говорели един на друг:

- Човек, който е блудник, не е достоен да заема апостолския престол.

Когато веднъж народът се бил събрал и се отправил към килията на светителя, бесът се превърнал в девица, която побягнала пред народа, като да си отивала от килията на

блажения. Като видели това, човеците закрещяли и се втурнали след девицата, за да я хванат, но бесът избягал зад килията на светия и станал невидим. Щом чул шума и виковете на народа, светителят излязъл от килията и попитал насъбралите се:

- Какво се е случило, деца мои? За какво е този шум?

А те закрещели срещу него и започнали да го ругаят и да го укоряват като блудник, хванали го, взели да се поругават над него и като не знаели как по-нататък да постъпят с него, започнали да говорят помежду си:

- Да го отведем на реката и да го качим на сал, за да отплава от града надолу по реката.

След като се посъветвали помежду си, те отвели светия и целомъдрен Божий архиепископ на големия мост на река Волхова и качили светеца на един сал. Така се сбъднали думите на лукавия демон, който, хвалейки се, говорел: “Ще ти изпратя такова изкушение, та да бъдеш осъден от всички като блудник”.

Сега, като виждал как бивал поругаван светият, лукавият враг на човешкото спасение силно се радвал, но по Божи промисъл невинността на праведния победила и посрамила коварния враг. Защото, когато качили светителя върху сала, той заплавал не по течението на реката, а срещу него, независимо от това, че до големия мост течението било много силно. Никой не влечал сала, но сам той, по Божията воля, плавал и се насочил към манастира на свети Георги, който се намирал на разстояние от три поприща от града. Като видели това чудо, хората се ужасили. Забравили злобата си, те късали дрехите си и с плач говорели:

- Съгрешихме и извършихме несправедно дело, защото ние,

овците, неправедно те осъдихме теб - нашия пастир.

Вървейки по брега, те умолявали светителя да им прости тяхното прегрешение и да се върне на своя престол.

- Прости ни, отче - викали те, - поради незнание съгрешихме против тебе, не си спомняй за нашата злоба и не изоставяй своите чеда!

Също така и целият клир, като тичал след него и се кланял доземи, с плач го умолявал да се върне на своя престол. А архиепископът се молел за тези, които го обидили, подобно на първомъченика Стефан:

- Господи, не зачитай им тоя грях!

Той излязъл на брега на около половин поприще от споменатия по-горе манастир. Народът, кланяйки му се, с плач го молел за прошка. И всички се изпълнили с голяма радост, когато светителят им простил. Още повече се радвали те на това, че Господ открил неговата невинност и чист живот. Незлобивият пастир, след като простил на всички, им разказал как е отишъл в Иерусалим, яздейки върху беса и как демонът се опитал да го уплаши. А всички, които слушали това, прославили Бога.

И така, светителят се върнал на своя престол с голяма чест и слава и започнал да поучава народа:

- Чеда, с внимание вършете всяко дело, за да не ви прелъсти дяволът и добродетелта ви да бъде омрачена със зло дело, та да не прогневите Господа - нашия Владика!

След това светителят живял още немного време. Когато узнал за приближаването на своята кончина, той свалил архиерейския омофор и приел схима, при което му било дадено името Иоан, което той носел до пострижението си в

монашество. В този ангелски образ той с мир се преставил в Господа. Тялото му било погребано в храма на Софя - Премъдростта Божия. След него на архипастирския престол бил възведен неговият роден брат Григорий, който също така вярно се грижел за своето словесно стадо.

А на нашия Бог - слава, сега и всякога и во веки веков! Амин.

Тропарь святителю Иоанну, архиепископу Новгородскому

глас 8

Днесь свѣтло красѹется слáвнейший Великий Нóвград,/ имѣя мóщи твоѣ в себѣ, святителю Иоáнне,/ я́ко со́лнечныя лучи́ испущáющия/ и подающия исцелѣния притекáющим к ра́це мощѣй твоих. / Моли́ся Христу́ Бо́гу избáвити град сей невредимъ от вáрварскаго пленѣния,/ и междоусóбныя брáни, и óгненнаго запалѣния,/ святителю богомúдре и чудонóсче,/ Небѣсный человекѣ и земный Ангеле: / да сошѣдшеся любóвию в пáмять твою́,/ свѣтло прáзднуем, в пѣснях и пѣниих рáдующеся/ и Христа́ слáвяще, тебѣ такову́ю благодáть даровáвшаго исцелѣний// и Великому Новúграду заступлѣние и утверждѣние.

Ин тропарь святителю Иоанну, архиепископу Новгородскому

глас 4

Гóсподи Бóже наш,/ творя́й присно с нáми по Твоемú смотре́нию,/ не оста́ви мило́сти Твоея́ от нас,/ но моли́твами святитѣля Твоего́ Иоáнна// в ми́ре устро́и живóт наш.

Кондак святителю Иоанну, архиепископу Новгородскому

глас 4

Возвесели́ся явлѣнно честна́я Цѣрковь Христо́ва/ в па́мять днесь приснослову́щаго святите́ля Ио́анна,/ от Вели́каго Ново́града возсия́вшаго,/ и всю страну́ удивившаго пресла́вными чудоде́янии,/ и все́ми добродѣтельми украси́вшагося. / И по преставлѣнии бо честно́е тѣло егó обрѣтесе нетлѣнно,/ источа́ющее ве́лия чудеса́. / Тѣмже зове́м ему́: о всеблаже́нне! // Моли́ Христа́ Бо́га непреста́нно о всех нас.

(Развесели се честната Христова Църква в памет на вечнославния светител Иоан, просиял от великия Нов-град, удивил цялата страна с преславни чудодействия и украсил се с всички добродетели; след преставянето честното му тяло бе намерено нетленно, източващо велики чудеса. Затова зовем към него: всеблажени, моли Христа Бога непрестанно за всички нас.)

ЧЕТИ-МИНУТИТЕ НА СВ. ДИМИТРИЙ РОСТОВСКИ

† ВИЖТЕ ОЩЕ

Против ереста на новостилието

Икуменизъм в развитие - след като Б"ПЦ" напусна ССЦ

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВОТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

За Петровият пост и въпросите, които поражда

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА
ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА
БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗАТА

ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ
МАСОНСТВОТО

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО